



Saksmappe:
2009/885

Saksbeh:
Kirsten Rytter, Knut Aagnes

Dato: 26.02.2013
Arkivkode:
133.3

Saksgang

| | |
|--------------------------|------------|
| Utvalg | Møtedato |
| Helse- og sosialkomiteen | 14.03.2013 |
| Bydelsutvalget | 21.03.2013 |

Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram - Utviklingstrekk og oppdaterte resultater 2004 – 2012

1. Innledning

I det følgende gis en oversikt over utviklingen i sosialhjelpen i perioden 2004 – 2012. Saken er en oppdatering av BU-sak som er presentert årlig siden 2009. Antall sosialhjelpsmottakere og utgifter til sosialhjelp er redusert i 2012 i forhold til tidligere år. Saken gjennomgår og kommenterer utviklingen i tall, med en oppsummering til sist. Dokumentasjonen er hentet fra offisiell statistikk (SSB, Oslostatistikken, Kostra, Agresso), fra egenproduserte data og sosialsystemene.

2. Oversikt over sosialtjenestens aktive brukere

Sosialtjenesten gjennomfører årlig manuell kartlegging av alle aktive brukere og deres problemstillinger i forhold til psykisk og somatisk helse og rusmiddelmissbruk pr. 1. november 2012. Med aktive brukere menes brukere som har mottatt økonomisk sosialhjelp eller andre journalførte tjenester i fra mai til sept 2012.

Tabell 1 Helseutfordringer blant aktive brukere i sosialtjenesten 2 tertial 2012

| Aktive brukere i sosialtjenesten i 2 tertial 2012 | Rus misbruk | Psykisk helse | Somatisk helse | Ikke helserelativert | SUM | Hvorav Sosialhjelp (2) | Hvorav LAR (3) | Hvorav Forvaltning |
|--|-------------|---------------|----------------|----------------------|-------------|------------------------|----------------|--------------------|
| Mottaksseksjon | 30 | 73 | 75 | 217 | 344 | 180 | 0 | 21 |
| Kvalifisering og arbeidsseksjon | 42 | 189 | 203 | 313 | 600 | 240 | 1 | 80 |
| Prosjekt NAV 160 | 24 | 62 | 45 | 1 | 84 | 35 | 2 | 40 |
| Oppfølgingsseksjon | 266 | 319 | 132 | 3 | 356 | 190 | 58 | 112 |
| Serviceseksjon | 166 | 175 | 162 | 6 | 248 | 55 | 65 | 124 |
| Kun Forvaltning - ikke sosialhjelp | | | | | 203 | | | 203 |
| Sum brukere i seksjonene med nevnte problemer | 528 | 818 | 617 | 540 | 1805 | 705 | 126 | 480 |

1. Enkelte brukere er registrert med flere problemområder
2. Gjennomsnittlig antall sosialhjelpsmottakere per mnd. De øvrige tall er for et tertial
3. Antall i legemiddelassistert rehabilitering
4. Hvorav antall med tiltaket forvaltning

Antallet aktive brukere var stabilt fra 2 tertial 2011 til 2 tertial 2012. I samme periode har det imidlertid skjedd forskyvninger mellom seksjonene. Det skyldes at antallet brukere som mottar sosialhjelp går ned skyldes det at mange som går over på trygdeytelser. Mange av disse vil fortsatt være registrert som brukere da de fortsatt får oppfølging i form av råd og veiledning, forvaltning, rustiltak, helseavklaring, eller booppfølging. Antallet brukere med arbeidsavklaringspenger (493) og uføretrygd (252) overstiger nå antallet brukere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (402).

Andelen sosialhjelpsmottakere som har opprinnelsesland utenom Norge øker. I 2012 hadde 333 av de aktive klientene Norge som opprinnelsesland mens 469 kom fra Afrika hvorav 319 fra Somalia. 225 kom fra Asia hvorav 63 fra Irak. En økende andel eneforsørgere med sosialhjelp og overgangsstønad med innvandrerbakgrunn er til bekymring. Andelen med sosialhjelp øker da regelverket for overgangsstønad er strammet inn ved at man ikke lenger kan motta overgangsstønad for flere barn. Mange av disse søker i stedet sosialhjelp som enslige forsørgere.

Utviklingscenteret: Arbeid, kvalifisering, norsk, kvalifisering og helseavklaring

Antallet brukere ved utviklingscenteret er stabilt økende. I 2 tertial 2012 var det 669 brukere som ble fulgt opp med kvalifiseringstiltak, rehabilitering, helse og trygdeavklaring. Med tettere oppfølging i sosialseksjonene øker antallet som henvises til utviklingscenteret.

Tabell 2 Brukere ved Utviklingscenteret og helseutfordringer

| Brukere på Utviklingscenteret pr. 01.10.12 | Rus-midler | Psykisk helse | Somatisk helse | Ikke helse-problem | SUM |
|--|-------------------|----------------------|-----------------------|---------------------------|------------|
| Arbeid og Helse-seksjon | 116 | 207 | 118 | 57 | 307 |
| Familie, arbeid og norsk seksjonen | 1 | 38 | 52 | 151 | 216 |
| Kursenheten | 4 | 20 | 24 | 99 | 146 |
| Sum brukere i seksjonene med nevnte problemer | 121 | 265 | 194 | 307 | 669 |

3 Utviklingen i antall sosialhjelpsmottakere og deltakere i kvalifiseringsprogrammet

Tabell 3a Utviklingen i akkumulert antall sosialhjelpsmottakere 2005-2010 og mottakere av kvalifiseringsstønad 2008-2012

| | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|---|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Akkumulert antall sosialhjelpsmottakere | 1912 | 1906 | 1788 | 1799 | 1874 | 1954 | 1931 | 1780 |
| Akkumulert ant. mottakere av sosialhjelp ogKVP | - | - | - | 1842 | 1971 | 2049 | 1997 | |
| Gj. Sn. antall sosialhjelpsmottakere per mnd. | 926 | 902 | 872 | 825 | 791 | 775 | 759 | 674 |
| - herav klienter 18-24 år, ordinære | 84 | 79 | 66 | 57 | 62 | 74 | 74 | 64 |
| - herav klienter 25 år + ordinære | 842 | 823 | 806 | 768 | 729 | 701 | 685 | 610 |
| Gjennomstrømning sosialhjelp i antall mndr. | | | | 5,4 | 5,6 | 5,4 | 5,2 | 4,8 |
| Gj sn. antall mottakere av kvalifiseringsstønad | - | - | - | 53 | 163 | 174 | 139 | 140 |
| Gj sn antall mottakere av sosialhjelp og KVP | - | - | - | 878 | 954 | 948 | 898 | 814 |

Det har vært en stor reduksjon i det akkumulerte antallet sosialhjelpsmottakere det siste året etter en jevn økning siden 2007. Samtidig er det gjennomsnittlige antall sosialhjelpsmottakere gått ned over mange år. Gjennomsnittlig antallet mndr den enkelte mottar

sosialhjelp er nå nede i 4,8. Sagene har nå den laveste andel brukere med sosialhjelp som hovedinntektskilde i Oslo. Mange forhold forklarer denne utviklingen; Noen er;

- tett oppfølging i forhold til kvalifisering og arbeid,
- helseavklaring og avklaring av trygderettigheter,
- tilbud om forvaltning for de som kommer på trygd,
- redusert bruk av hospits og bedre kontroll generelt
- og bedre kontroll med bydelens utleieboliger

I tabellen nedenfor kan vi se at nedgangen i antall saker de to siste år ikke skyldes nedgang i tilgangen av nye saker fra personer som bor i bydelen men primært nedgang i antall saker som er overført i andre bydeler.

Tabell 3 b Oversikt over tilgang av nye saker og avgang av saker

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|---|------|------|------|------|------|------|
| Tilgang, nyregistrerte saker | 284 | 319 | 376 | 396 | 373 | 381 |
| Tilgang, overførte fra andre kontorer | 270 | 304 | 388 | 389 | 319 | 309 |
| Tilgang, åpning av arkiverte saker fra eget arkiv | 392 | 532 | 523 | 494 | 467 | 446 |
| Tilgang, totalt | 946 | 1155 | 1287 | 1279 | 1159 | 1136 |
| Avgang, overførte saker til andre kontorer | 228 | 240 | 288 | 308 | 261 | 298 |
| Avgang, saker arkivert i eget arkiv | 787 | 841 | 826 | 789 | 839 | 896 |
| Avgang, totalt | 1015 | 1081 | 1114 | 1097 | 1100 | 1194 |

Kilde: Sokrates, fagdataprogram

4. Utviklingen i antallet søknader og vedtak

Tabell 4. Søknader og vedtak 2007 - 2012

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | Endring 2007/2012 |
|----------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|----------------------|
| Antall innkomne søknader | 13 673 | 14 097 | 14 885 | 15 229 | 15 128 | 13 267 | - 3 % |
| Antall vedtak | 13 599 | 13 947 | 14 786 | 14 997 | 14 989 | 13 299 | - 2 % |
| - herav sosialhjelpsvedtak | 12 515 | 12 547 | 12 882 | 13 231 | 13 423 | 12 018 | - 4 % |
| - herav klagesaker | 126 | 126 | 141 | 149 | 143 | 128 | 0 |
| - herav refusjonsvedtak** | 107 | 157 | 263 | 252 | 192 | 134 | 25 % |
| Antall vedtak m ytelser | 10 696 | 10 432 | 10 613 | 10 421 | 10 637 | 9 380 | - 12 % |
| Vedtak med avslag | 2 903 | 3 515 | 4 173 | 4 576 | 4 352 | 3 919 | 34 % |
| Vedtak med vilkår | 2 919 | 3 107 | 3 845 | 4 389 | 4 375 | 3 785 | 28 % |
| Andel vedtak med vilkår | 23% | 25% | 30% | 33% | 33% | 32% | 9% |

Kilde: Oskar

**Refusjonsvedtak fattes når det fremsettes krav om refusjon fra NAV i saker der sosialtjenesten forskutterer sosialhjelp i påvente av trygdeutbetaling.

Etter flere års økning gikk antallet søknader om sosialhjelp og vedtak ned i fra 2011 til 2012.

- Over hele perioden har antallet søknader og vedtak gått ned med 2-3%.
- Det er særlig vedtak med ytelser som har gått ned mens vedtak med avslag har økt. Det kan skyldes at det er flere som søker tilleggsytelser som ikke innvilges.
- Antallet refusjonsvedtak har gått opp i perioden, særlig i de årene der NAV stat arbeidet med nedbygging av restanser.

Både antallet og andelen vedtak med vilkår har økt i perioden. Økning i andelen med vilkår er et tegn på at flere får tett oppfølging der det avtales tiltak. Det gjøres da i vedtaket om

økonomiske ytelser vilkår om at avtalte tiltak følges opp. Dersom det viser seg at bruker ikke har forstått eller ikke kan følge opp planen vil denne evt justeres. Det kan også settes som vilkår at bruker søker bostøtte.

5. Sosialhjelpsutbetalinger fordelt etter ulike typer utgifter og inntekter 2004 - 2012

Tabell 5 på neste side viser utviklingen i sosialhjelpsutgifter de siste årene fordelt på type utgifter. Den viser:

- Reduksjon utbetalt basisbeløp i hele perioden. Det skyldes overgang til alternative inntektskilder som arbeidsmarkedstiltak, kvalifiseringsprogram og trygd.
- Økning i utgiftene til husleie og strøm økt i hele perioden bortsett fra 2012. Det skyldes økte husleier og strømutfgifter i hele perioden. Nedgang i 2012 skyldes bedre kontroll med utleiere, flere på trygd og forvaltning, færre husleierestanser og lavere strømutfgifter i 2012.
- Reduksjon i hospits siste året skyldes forsterket innsats og samarbeide med private utleiegårder i bydelen.
- Økte utgifter til boligetablering skyldes at flere personer med lav boevne bosettes tidligere fra hospits
- Økte refusjonsinntekter i 2012 skyldes dugnad i staten som nå er kommet à jour med restanser i uføresaker
- Reduserte refusjonsinntekter fra bostøtte skyldes nye regler med mindre ”transport” til sosialkontorene, men og større risiko i form av husleierestanser mv.



Oslo kommune
Bydel Sagene

Thorvald Meyersgate 7

Tabell 5 Sosialhjelpsutbetalinger og inntekter 2004 - 2011

| Art | 2 004 | 2 005 | 2 006 | 2 007 | 2 008 | 2 009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|---------|---------|
| Basisbeløp | 32 255 | 34 161 | 35 762 | 34 750 | 33 838 | 32 975 | 29 554 | 26 640 | 24 059 |
| Strøm/husleie* | 43 162 | 42 458 | 44 429 | 44 284 | 43 032 | 42 619 | 43 696 | 46 430 | 42 493 |
| Hospitsopphold | 2 122 | 1 725 | 1 263 | 1 038 | 2 370 | 2 062 | 2 876 | 1 878 | 704 |
| Boligetablering | 395 | 609 | 797 | 662 | 980 | 1 585 | 2 051 | 2 463 | 2 706 |
| Renter boliglån – bidrag | 145 | 129 | 143 | 100 | 185 | 203 | 130 | 148 | 115 |
| Annen hjelp til livsopphold ** | 2 240 | 2 784 | 2 505 | 2 125 | 2 097 | 2 370 | 2 138 | 2 215 | 2 103 |
| Hjelp til andre formål*** | 5 398 | 5 152 | 5 389 | 5 466 | 5 126 | 3 963 | 4 682 | 4 886 | 4 795 |
| Tap på refusjon | 1 672 | 1 936 | 1 719 | 2 213 | 1 665 | 2 891 | 2 496 | 2 341 | 1 720 |
| Dep. Garanti (kontantdepositum) | 155 | 219 | 222 | 375 | 512 | 774 | 679 | 1 137 | 704 |
| Trygderefusjoner sosialhjelp | -8 469 | -8 869 | -8 393 | -8 838 | -6 984 | -11 934 | -11 342 | - 6 463 | - 8 567 |
| Annen refusjon | -1 826 | -996 | -599 | -1 071 | -763 | -887 | -504 | - 1 246 | - 937 |
| Refusjon for statlig bostøtte | -1 066 | -1 429 | -2 343 | -1 953 | -2 995 | -2 243 | -1 672 | - 1 107 | - 672 |
| Avdragsinnbetaling felix | -731 | -515 | -234 | -302 | -373 | -532 | -371 | - 605 | - 809 |
| Div små poster (lån gitt til andre formål) | | | | | | | | 803 | 475 |
| Netto | 76 004 | 77 598 | 80 816 | 79 130 | 79 144 | 74 309 | 75 395 | 79 520 | 68 890 |

Kilde: Agresso, tall i hele 1000 kroner

* Posten husleie/strøm omfatter i tillegg til husleie og strøm også husleierestanse og strømrestanse, samt innfrielse av garanti for depositum. I følge HEV, helse og velferdsetaten, lar det seg ikke gjøre å sortere disse formålene

** Omfatter annen hjelp til livsopphold, nødhjelp, lømmepenger under institusjonsopphold, juletilskudd,

*** Hjelp til andre formål omfatter hjelp til andre formål f.eks samt tannbehandling og booppfølging fra private aktører



Oslo kommune
Bydel Sagene

Thorvald Meyersgate 7

6. Utviklingen i husleierestanser 2006 – 2012. Forvaltning. Varsling om restanser.

Tabell 6 Utviklingen i innvilget husleie, strøm og restanser 2006 - 2011

| | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--------------------------------|-----------|-----------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Husleierestanser | 3 491 471 | 3 858 617 | 3 401 360 | 3 794 532 | 3 822 822 | 3 578 768 | 3 320 393 |
| Gj.snitt utbetalt | 11 299 | 12 992 | 11 689 | 11 534 | 12 617 | 12 601 | 13 021 |
| Antall klienter | 309 | 297 | 291 | 329 | 303 | 284 | 255 |
| Utgifter til husleie | | | 32 477 616 | 31 987 892 | 31 699 513 | 33 391 486 | 32 069 245 |
| Ant. innvilget husleie | | | 1377 | 1412 | 1421 | 1 401 | 1 316 |
| Strøm/strømrestanse | | | 6 033 900 | 6 220 525 | 6 853 086 | 7 836 971 | 4 534 667 |
| Ant. kl innv strøm/restanse | | | 1032 | 1043 | 1060 | 1073 | 905 |

Kilde: Oskar. NB: rapportuttaket fra Oskar viser føringer på det tidspunkt man tar ut tallene. Dvs. de oppdateres ved flere føringer. Oskar avviker fra Agresso p.g.a. ulik periodeavgrensning, tabell 6 og 7 viser derfor differanse.

Antallet husleierestanser og antall brukere med husleierestanser er gått jevnt ned siden 2009 da det ble satt inn ekstra ressurser til forvaltning. Det har også vært en stor nedgang i utgifter til strøm og strømrestanser siste året. Det skyldes både nedgang i strømpriser og bruk av forvaltning som tiltak.

Husleierestanser har vært og er fortsatt en utfordring og et fokusområde for sosialtjenesten i NAV. Husleierestanser blir ofte et problem når tidligere sosialhjelpsmottakere går over på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra sosialhjelp. I mange tilfeller skjer det også i forbindelse med at leietaker ikke betaler husleie ved utenlandsopphold.

Antallet forvaltere er via intern omprioritering økt fra 2,5 stillinger i 2008 til 6 stillinger i 2012. Antallet brukere med forvaltning er økt fra 170 personer i 2008 til 600 i 2012. Søknadskontoret har og en forvalterstilling med ansvar for 120 saker. Økningen i antallet restanser og antallet brukere som får hjelp til forvaltning øker i mange bydeler. De fleste brukere opplever at hjelp til en stabil økonomi er en hjelp til en stabil livssituasjon.

Et annet tiltak for å redusere husleierestanser er oppfølging av varsling fra Boligbygg om husleierestanser. Sosialtjenesten har mottatt 850 §4-18 varsler i 2012 mot 835 i 2011 og mot 935 i toppåret 2010. Antall begjæringer om utkastelse gikk ned fra 279 i 2011 til 242 i 2012, mens antall gjennomførte utkastelser ble redusert fra 34 i 2010 til 24 i 2012.

7. Utgifter til to særskilte adresser

Noe av økningen i det totale antall stønadsmottakere skyldes at to statlig eide gårder med 100 leiligheter ble solgt til privat investor i 2007 og etter dette ble brukt til utleie til sosialhjelpsmottakere fra hele byen. Tilstrømming til bydelen ble stanset etter det ble inngått avtale med gårdeier om å prioritere brukere henvist fra NAV Sagene. Selv om denne tilstrømmingen fra andre bydeler er stanset er det fortsatt store utgifter forbundet brukere som bor i disse private utleiegårdene:

Tabell 7 Utbetalinger til en særskilt adresse

| | Sosialhjelps- utbetalinger direkte til gårdeier i denne adresse | Sosialhjelpsutgifter totalt til beboere i disse gårdene |
|------|---|---|
| 2005 | 185.513,- | |
| 2006 | 1.428.746,- | |
| 2007 | 3.654.253,- | |
| 2008 | 4.277.720,- | |
| 2009 | 4.192.075,- | 9.356.738,- |
| 2010 | 3.549.847,- | 6.978.972,- |
| 2011 | 4.637.538,- | 9.035.861,- |
| 2012 | 4.699.027,- | 8.963.433,- |

8. Midlertidig botilbud

Sosialtjenesten er forpliktet til å finne midlertidig bolig til personer som ”hører til bydelen”, som står uten bolig. Mottaket har en hel stilling/ boligkonsulent som betjener henvendelser for hele sosialtjenesten. Antallet brukere med hospits og utgifter til hospits er gått meget ned de siste årene.

Tabell 8 Utviklingen i utgifter til midlertidige botilbud 2007 - 2012

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|-------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|---------|
| Beløp | 1 025 862 | 2 406 576 | 2 079 783 | 2 784 148 | 1 911 006 | 679 557 |
| Gj.snitt utbetalt | 19 728 | 27 347 | 25 363 | 28 703 | 21 966 | 12 584 |
| Antall klienter | 52 | 88 | 82 | 97* | 87 | 54 |

* Mulig feilregistrering dette året

Tabell 9 Bruk av døgnovernattingstilbud 2007 – 2012 pr 31/12

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|------------------------------|------|------|------|------|------|------|
| Antall som er i tilbudet ved | 9 | 16 | 11 | 10 | 2 | 2 |
| - herav barn | 1 | 0 | 1 | 0 | 0 | 0 |
| - herav voksne over | 8 | 16 | 10 | 10 | 2 | 2 |
| Antall med opphold over 3 | 3 | 6 | 4 | 3 | 2 | 1 |
| Antall i steder | 7 | 6 | 11 | 7 | 2 | 2 |
| Antall i steder | 2 | 10 | 0 | 3 | 0 | 0 |

9. Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet ble startet opp i 2008. Som første bydel i Oslo nådde bydel Sagene måltallet på 237 i oktober 2009. Måltallet for 2012 var 146 deltakere i programmet. Tabellen nedenfor viser regnskap for 2008 til 2012. Kvalifiseringsprogrammet er for stor del bemannet med personale som tidligere arbeide med arbeidsmarkedstiltak finansiert via oppgavedifferensieringsprosjektet.

Tabell 10 Resultat for kvalifiseringsordningen 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012

| | Regnskap 2008 | Regnskap 2009 | Regnskap 2010 | Regnskap 2011 | Regnskap 2012 |
|---|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Lønn til deltakere i programmet | 8 598 584 | 23 703 795 | 25 110 639 | 21 352 467 | 22 136 541 |
| Lønn til de ansatte i programmet | 2 318 813 | 6 018 137 | 7 668 889 | 8 172 486 | 7 415 600 |
| Sum lønn og drift | 10 917 397 | 29 721 932 | 32 779 528 | 29 524 953 | 30 144 073 |
| Refusjon, individstønad fra staten | -2 644 779 | -5 621 812 | -6 043 546 | 0 | |
| Statlig tilskudd | -9 065 000 | -16 162 289 | - | - 30 693 081 | - 31 769 524 |
| | | | 15.548.000 | | |
| Komm tilskudd til tiltak bevilget fra bystyret | | | - | | |
| | | | 3.060.000 | | |
| Statlig tilskudd overført fra 2007 til 2008 | -3 958 197 | | | | |
| Statlig tilskudd overført fra 2008 til 2009 | | -4 750 579 | | | |
| Statlig tilskudd overført fra 2009 til 2010 | | | -1 930 846 | 0 | |
| Omdisponert sosialhjelp | | -5 000 000 | -9 972 437 | 0 | |
| Netto mindreforbruk | -4 750 579 | -1 812 748 | -3 775 302 | - 1 168 128 | 1 625 451 |

10. Introduksjonsprogram og introduksjonsstønad for flyktninger

Introduksjonsprogrammet er et opplærings- og kvalifiseringsprogram som gjelder for nyankomme innvandrere som har vært i landet i under to år. Innholdet i programmet skal være arbeidsrettet med norskopplæring, samfunnskunnskap og deltakelse i arbeidslivet gjennom sysselsettingstiltak. Utviklingssenteret samarbeider med barnevernet om mottak av enslige mindreårige flyktninger.

Tabell 11 Tildelt kvote og antall bosatte flyktninger 2005 - 2011

| | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Kvote | 24 | 19 | 14 | 14 | 17 | 21 | 24 | 24 |
| Antall | 24 | 19 | 14 | 18 | 17 | 21 | 24 | 24 |

Tabell 12 Utgifter til introduksjonsstønad 2004 - 2011*(beløp i 1000 kroner)*

| | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|--------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Antall | 16 | 36 | 34 | 32 | 36 | 35 | 27 | 33 | 40 |
| Brutto | 1.621 | 3.845 | 3.955 | 4.093 | 4.748 | 4.713 | 3.709 | 4.806 | 5.512 |

Kilde: Agresso regnskap, statistikk fra utviklingssenteret

Antallet deltakere i introduksjonsprogrammet var stabile fram til 2011. Økningen i 2012 skyldes kvinner som har kommet på familiegjenforening.

12. Diverse tabeller fra SSB vedr. sosialhjelpsmottakere etter familietype, kilde til livsopphold og arbeidssituasjon

Tabellene nedenfor viser utviklingen i sosialhjelpsmottakere slik det framkommer av tabeller fra SSB. Tallene er usikre på grunn av mange uoppgitte.

Tabell 13 Sosialhjelpsmottakere etter familietype - andeler (prosent)

| | Enslig u/barn | Par u/barn | Enslig m/barn | Par m/barn | Uoppgitt |
|------|---------------|------------|---------------|------------|----------|
| 2004 | 77,8 | 6,4 | 10,0 | 5,8 | 0,1 |
| 2005 | 78,9 | 6,0 | 9,3 | 5,5 | 0,2 |
| 2006 | 78,8 | 4,6 | 9,8 | 6,8 | 0,0 |
| 2007 | 79,0 | 4,0 | 11,0 | 6,0 | 0,0 |
| 2008 | 81,0 | 3,0 | 11,0 | 5,0 | 0,0 |
| 2009 | 79,0 | 3,0 | 12,0 | 6,0 | 0,0 |
| 2010 | 79,0 | 3,0 | 12,0 | 6,0 | 0,0 |
| 2011 | 77,0 | 3,0 | 14,0 | 6,0 | 0,0 |
| 2012 | 75,0 | 3,0 | 16,0 | 6,0 | 0,0 |

Tabell 13 viser en økende andel enslige med barn de siste årene.

Tabell 14 Sosialhjelpsmottakere etter viktigste kilde til livsopphold - andeler per 31.12

| | Arbeidsinntekt | Trygd/pensjon | Sosialhjelp | Kurstønad/lønn i arb.m.tiltak | Kvalifiseringsstønad | Andre Inntekter |
|------|----------------|---------------|-------------|-------------------------------|----------------------|-----------------|
| 2003 | 5,3 | 36,3 | 53,6 | - | - | 4,8 |
| 2004 | 5,2 | 38,3 | 49,9 | - | - | 6,6 |
| 2005 | 4,1 | 35,2 | 56,3 | - | - | 4,4 |
| 2006 | 4,3 | 31,7 | 57,8 | - | - | 6,2 |
| 2007 | 5,0 | 36,0 | 50,0 | 3,0 | - | 9,0 |
| 2008 | 4,0 | 32,0 | 53,0 | 2,0 | 7,0 | 2,0 |
| 2009 | 5,0 | 30,0 | 51,0 | 2,0 | 8,0 | 4,0 |
| 2010 | 5,0 | 32,0 | 48,0 | 2,0 | 6,0 | 7,0 |
| 2011 | 6,0 | 36,0 | 44,0 | 2,0 | 5,0 | 7,0 |
| 2012 | 5,8 | 36,9 | 39,5 | 0,9 | 7,5 | 9,4 |

Kilde: SSB, fra 2005 rapporter fra saksbehandlingssystemet OSKAR.

Tabell 14 en nedgang i de som har sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Tabell 15 Sosialhjelpsmottakere etter arbeidssituasjon - andeler

| | Arbeid heltid | Arbeid deltid | Arbeidsledig | Ikke arbeidssøker | Annet | (N) |
|------|---------------|---------------|--------------|-------------------|-------|------|
| 2004 | 3,7 | 3,1 | 24,3 | 58,7 | 10,2 | 1971 |
| 2005 | 3,1 | 2,9 | 24,7 | 57,4 | 11,9 | 1832 |
| 2006 | 4,0 | 4,0 | 23,0 | 56,0 | 13,0 | 1910 |
| 2007 | 2,0 | 4,0 | 25,0 | 57,0 | 12,0 | 1789 |
| 2008 | 3,0 | 3,0 | 26,0 | 52,0 | 16,0 | 1845 |
| 2009 | 4,0 | 6,0 | 29,0 | 47,0 | 14,0 | 1973 |
| 2010 | 3,0 | 4,0 | 30,0 | 48,0 | 14,0 | 2052 |
| 2011 | 2,9 | 4,1 | 25,4 | 49,1 | 18,5 | 2000 |
| 2012 | 2,8 | 5,3 | 28,4 | 47,8 | 15,7 | 1856 |

Tabell 15 viser nedgang av ”ikke arbeidssøkere”, noe som skyldes arbeide med helsekartlegging og overgang til trygd.

15. Konklusjoner

Over tid har det *akkumulerte antallet sosialhjelpsmottakere og deltakere i kvalifiseringsprogrammet* økt i hele perioden, bortsett fra det siste året, 2012 der antallet gikk meget ned. I store trekk har følgende *eksterne* forhold påvirket utviklingen i antallet brukere totalt og den økonomiske sosialhjelpen 2007 – 2012:

- Innflytting i 100 utleieboliger i Fagerheimgata medførte økt antall brukere 2007 – 2008
- Innføring av kvalifiseringsprogrammet motvirket denne økningen ved at det skjedde en overgang fra sosialhjelp til KVP fra 2007.
- Økt arbeidsledighet trakk antallet brukere opp fra 2009-2010
- Økt husleiepriser i hele perioden
- Økte strømpriser trakk spesielt opp antallet brukere og utgiftene i 2011.
- Tilflyttere til bydelen som ønsker tilgang til kommunale boliger .

I samme periode har imidlertid *det gjennomsnittlige antallet brukere per mnd* og sosialhjelpsutgiftene gått jevnt ned. NAV Sagene hadde i 2012 den laveste andelen av sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste hovedinntektskilde i hele Oslo. Når det har latt seg gjøre å redusere gjennomsnittlige antall sosialhjelpsmottakere og holde sosialhjelpsutgiftene nede på tross av pågang av antallet nye saker skyldes det:

- Økt kompetanse og stabilisert bemanning
- Tett oppfølging i alle sosial- og tiltaksseksjoner med korte vedtaksperioder og økt andel vedtak med vilkår
- Tilbud om kvalifiseringstiltak og tett oppfølging av brukere med potensiale i forhold til arbeidsmarkedet
- Styrket oppfølging av yrkeshemmede langtidsmottakere i forhold kartlegging av helsesituasjon, tilbud om helse- og rustiltak og avklaring av trygderettigheter
- Opplæring av kommunalt ansatte i statlige systemer for innsøk av brukere til arbeidsmarkedstiltak og trygd
- Samarbeid med NAV stat om restansenedbygging av trygdesaker
- Statlige tilskudd til tettere oppfølging av brukere med rus og helseutfordringer, og ”Styrk-prosjektet”.
- Økt tilbud om økonomirådgivning og forvaltning til de brukere som får innvilget trygd men har problemer med å forvalte denne hensiktsmessig.

- Samarbeide med private utleiere i bydelen for å sikre bydelens brukere bolig framfor overføringer fra andre bydeler.
- Kraftig reduksjon i bruk av hospits .
- Årshjul og planlegging i forhold til brukeres inntektsmuligheter (reduisert skatt på grunn av skatteevne mv)
- Forbedring av rutiner for kontroll av inntekts- og utgiftsopplysninger
- Oppfølging av ulovlig framleie i kommunale boliger i samarbeid med Boligbygg

Utfordringen i de neste år vil være:

- et økende antall nye brukere med innvandrerbakgrunn som ofte trenger lengre tids kvalifisering før de kan bli selvhjulpne
- økning i antallet eneforsørgere som får avsluttet overgangsstønad blant annet som resultat av innstramminger i det statlige regelverket
- økt behov for tilbud om forvaltning blant de som får innvilget trygd og fortsatt behov for hjelp i form av booppfølging og formidling til rett helsetiltak.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar sak om økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram til etterretning.

BYDEL SAGENE

Helse Jagmann
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift